

İKİNCİ BÖLÜM

EDEBİYAT–SOSYAL BİLİMLER TESTİ (Ed–Sos)

1. Bu testte sırasıyla,

Türk Dili ve Edebiyatı	(1–17)
Türkiye Coğrafyası	(18–25)
Psikoloji	(26–30)

ile ilgili 30 soru vardır.

2. Cevaplarınızı, cevap kâğıdının Edebiyat–Sosyal Bilimler Testi için ayrılan kısmına işaretleyiniz.

2006-ÖSS

1. Bir kimsenin ölümü üzerine duyulan üzüntü ve acıyı anlatmak, onun erdemlerini, iyi yönlerini dile getirmek amacıyla yazılan şiirlere verilen addır. Ölen bir kişi için yazılan bu tür şiirlere divan edebiyatında ----, halk edebiyatındaysa ---- denmiştir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere, verilen bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) mersiye – ilahi   B) mesnevi – koşma
C) mevlit – koşma   D) mevlit – ağıt
E) mersiye – ağıt

2. Bu, son bir yıl içinde okuduğum romanlar arasında etkisinden uzun süre kurtulamadığım bir çeviri roman. Yazar, bu romanında öncekilerden farklı bir yol izlemiştir. Bir kahramanın çevresinde gelişen bir öykü kurgulamıştır. Abartıyla yalınlığı, komediyle trajedinin özelliklerini bir arada kullanmıştır. Bir yıl gibi bir zaman dilimini çok az geri dönüşlerle anlatmıştır. Haftalarca “çok satanlar” listesinde yer alan bu çeviri yapıt, Türk okurundan gördüğü ilgiyi Fransız ve İngiliz okurlardan görmemiştir. Bu durum, çevirmenin başarısı olarak değerlendirilebilir.

Bu parçada aşağıdaki yazı türlerinden hangisine ait özellikler ağır basmaktadır?

- A) Makale   B) Deneme   C) Eleştiri
D) Fıkra   E) Günlük

3. Derken bir düdüğü ^I öttü ^{II} ansızın

Bembeyaz ^{III} gemi ^{IV} gitgide ^V ufaldı

Korkunç ^{VI} yalnızlığıyla ^{VII} baş başa

Rıhtımda bir ^{VIII} adam kaldı

Bu dizelerdeki numaralanmış yerlerin hangilerinde ulama vardır?

- A) I. ve VIII.   B) II. ve V.   C) III. ve VI.
D) IV. ve VII.   E) V. ve VII.

4. Ela gözlerine kurban olduğum
Yüzüne bakmaya doyamadım ben
İbret için gelmiş derler cihana
Noktadır benlerin sayamadım ben

Bu dördükle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) 11’li hece ölçüsüyle yazılmıştır.
B) Redif vardır.
C) Tam uyak kullanılmıştır.
D) Koşma türünün özelliklerini taşımaktadır.
E) Benzetme sanatından yararlanılmıştır.

Diğer sayfaya geçiniz.

5. ----, Türk edebiyatında ---- tarzda yazılmış ---- tiyatrodur. Yapıtın ---- (1859) ve ---- (1860) yıllarda Türkiye’de Türkçe oyunlar oynanan tiyatro yoktu.

Yukarıda boş bırakılan yerlere, sırasıyla aşağıdakilerden hangisinin getirilmesi gerekir?

- A) Zavallı Çocuk – özgün – bir – beğenildiği – yayıldığı
 B) Afife Anjelik – yeni – son – bilinmediği – tanınmadığı
 C) Şair Evlenmesi – batılı – ilk – yazıldığı – basıldığı
 D) Hasan Mellah – bilinen – gerçek – övüldüğü – yerildiği
 E) Aşk-ı Memnu – modern – klasik – okunduğu – sevildiği

6. Ziya Paşa, tiyatrodaki “eğlence” ile “sosyal fayda”yı
 I II III
 birleştirip tiyatroyu “faydalı bir eğlence” olarak nite-
 IV
 lendirmiştir. Onun tiyatro hakkındaki düşüncelerini
 bazı makaleleri ile Celâleddin Harzemşah Mukad-
 V
dimesi’nden öğrenmek mümkündür.

Bu cümledeki altı çizili sözlerden hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

7. **Tanzimat edebiyatıyla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?**

- A) Makale, fıkra, deneme gibi Batıdan alınmış yazı türleri bu dönemde gazeteler aracılığıyla edebiyatımıza girmiştir.
 B) Yeni nazım şekilleriyle birlikte divan edebiyatı nazım şekilleri de kullanılmıştır.
 C) Ahmet Mithat, Şemsettin Sami bu dönemin romancılarındandır.
 D) Vatan, millet, adalet, hürriyet gibi kavramlar bu dönemde kullanılmaya başlanmıştır.
 E) Bu dönemde çıkan resmi gazeteler, Tercümân-ı Ahvâl ve Tasvîr-i Efkâr’dır.

8. Aşkın ikinci plana atıldığı bu romanda toplumsal hayata yer verilmiş olması, bu yapıtın en önemli özelliğidir. Romanda Ahmet Cemil, yalnız iç dünyasıyla değil, bağlı bulunduğu toplumsal çevreyle birlikte verilmiştir. Okurken onun, çocukluğundan bu yana hangi toplumsal çevrede yetiştiğini, aile ve okul hayatını, karşılaştığı sıkıntıları bütün ayrıntılarıyla öğreniyoruz. Bu genç şairin yeni bir şiir yaratmak için neler düşündüğünü, verdiği mücadeleleri, düşmanı olan eski edebiyat taraftarlarının ve o devir basın hayatının iç yüzünü görüyoruz. Bu bakımdan yapıtı, o dönemin ve Doğu ile Batı edebiyatları arasındaki düşünce çatışmasının romanı olarak da kabul edebiliriz.

Bu parçada özellikleri anlatılan roman ve yazarı aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

- A) Eylül – Mehmet Rauf
 B) Şıpsevdi – Hüseyin Rahmi Gürpınar
 C) Pariste Bir Türk – Ahmet Mithat
 D) Mai ve Siyah – Halit Ziya Uşaklıgil
 E) Hayâl İçinde – Hüseyin Cahit Yalçın

Diğer sayfaya geçiniz.

9. Bir dergi çevresinde toplanan, yeni bir duyarlılığı, yeni bir şiir dilini yerleştirmeye çalışan bu şairlerin şiirleri, bir arayış döneminin bütün karışık etkilerini içermektedir. Romantik ve simgecidirler. Onların şiirlerinde, düşünle gerçek çatışması, karamsarlık, kaçış temaları egemendir. Hem dönemin siyasal koşulları hem de benimsedikleri sanat anlayışı, onların içine kapalı, bireyci bir şiire yönelmelerine yol açmıştır.

Bu parçada tanıtılan şairler aşağıdakilerin hangisi içinde yer alır?

- A) Tanzimatçılar B) Edebiyat-ı Cedîdeciler
C) Fecr-i Âticiler D) Yedi Meşaleciler
E) Milli Edebiyatçılar

10. Cumhuriyetin ilanından 1940'lara kadar şiirimizin dört yöneliminden biri olan Beş Hececiler, halk şiirinin dış yapısını, özellikle ölçü ve uyak düzenini benimsediler. Böylelikle halk şiirinin dünyasına ulaşabileceklerini sandılar. Dil açısından arı, açık bir söyleyişe yöneldiler. Ürettikleri şiirler ise kalıplaşmış bir yapı içinde kaldı.

Aşağıdakilerden hangisi bu anlayışa bağlı kalarak şiir yazanlardan biri değildir?

- A) Faruk Nafiz Çamlıbel B) Orhan Seyfi Orhon
C) Ceyhan Atuf Kansu D) Enis Behiç Koryürek
E) Yusuf Ziya Ortaç

11. Divan edebiyatı diye adlandırdığımız düşünüş ve yazış biçiminin tam anlamıyla başlaması, Türklerin Anadolu'ya egemen oldukları 13. yüzyıl sonlarına rastlar. Bu edebiyat, ---- etkisi altında yeni edebiyatın doğduğu 19. yüzyılın ortalarına kadar sürer. İlk divan şairi diyebileceğimiz şair ise 13. yüzyılda yaşamış olan ----.

Bu parçadaki boş yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Fransa – Sultan Veled'dir
B) Batı – Hoca Dehhân'dir
C) Avrupa – Yusuf Has Hâcib'dir
D) Tanzimat – Ahmet Yesevî'dir
E) Halkçılık – Âşık Paşa'dır

12. Acemice yazıldığını düşündüğümüz, başı sonu olmayan öyküleriyle okurların belleğinde yer etmiştir. Öyküleri, biçim, teknik, dil ve anlatım özellikleri bakımından "olay öykücülüğü"nden ayrılır. "Olay öykücülüğü"nü yaygınlaştırmaya çalışan ---- etkilenmekle birlikte, kendi çizgisini geliştiren, yeni bir öykücülük akımının öncüsü olan ----, Cumhuriyet Döneminde klasik öykü tekniğini yıkmıştır. Böylece Türk öykücülüğünde bir devrim gerçekleştirmiştir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere, verilen bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Gustave Flaubert'den – Ömer Seyfettin
B) Anton Çehov'dan – Sabahattin Ali
C) Franz Kafka'dan – Memduh Şevket Esenal
D) Guy De Maupassant'dan – Sait Faik Abasıyanık
E) Alphonse Daudet'den – Haldun Taner

13. Türk öykücülüğünün özelliklerini kavramak istiyorsak öncelikle bu üç yazarımızı çok iyi tanımamız gerekir. Abdullah Efendinin Rüyaları'yla ----, Ekmek Kavgası'yla ----, Şişhane'ye Yağmur Yağmıyordu'yla ----, Cumhuriyet Dönemi öykücülüğünde önemli yeri olan sanatçılar arasında sayılır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere getirilmesi gereken yazar adları aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

- A) Ahmet Hamdi Tanpınar – Orhan Kemal – Haldun Taner
B) Haldun Taner – Ahmet Hamdi Tanpınar – Orhan Kemal
C) Orhan Kemal – Ahmet Hamdi Tanpınar – Haldun Taner
D) Ahmet Hamdi Tanpınar – Haldun Taner – Orhan Kemal
E) Haldun Taner – Orhan Kemal – Ahmet Hamdi Tanpınar

14. Kaman civarına bahar gelince
Yıkılır oviden yörük çadırları,
Yücesinde pare pare duman tutmuş
Düldül Dağ'ın yaylasında mekân kurulur.
Hoş gelmişsin ilkbahar!
Nisan ayı içinde donanır dağlar,
Donanır yeşilinden, alından

Bu dizelerde aşağıdaki şiir türlerinden hangisine özgü nitelikler ağır basmaktadır?

- A) Lirik   B) Pastoral   C) Epik
D) Didaktik   E) Dramatik

15. (I) Güneş yavaş yavaş yükselirken antik kent aydınlanmaya başlıyor. (II) Güneşle birlikte, kentin geçmişi-
indeki bilinmeyen yönlerin de ortaya çıkacağını sa-
nıyor insan; ama bir süre sonra yanıldığını anlıyor.
(III) Yüzyıllardır yalnızlığa alışmış, unutulmuş bu ken-
tin geçmişini düşünüyor. (IV) Acaba bu tiyatro sahne-
sinde kaç oyun sergilendi, odeonda ne gibi sorunlar
tartışıldı, ölümüne savaşlar nasıl yaşandı buralarda?
(V) Bugün, bütün bunlardan habersiz, tarih sahnesin-
deki rolünü tamamlamış ve mağrur bir sessizliğe gö-
mülmüş bir kentle karşı karşıyayız.

**Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangile-
rinde kişileştirme sanatı vardır?**

- A) I. ve II.   B) I. ve IV.   C) III. ve IV.
D) III. ve V.   E) IV. ve V.

16. "Gerçeği olduğu gibi yansıtmak benim işim değildir. Dış dünyayı duygu ve hayal gücüyle zenginleştirerek vermek, tabiatın güzelliklerini dile getirmek sanatın görevi olmalıdır." görüşünü ileri süren bir sanatçı, aşağıdaki edebiyat akımlarından hangisinin savunucusu durumundadır?

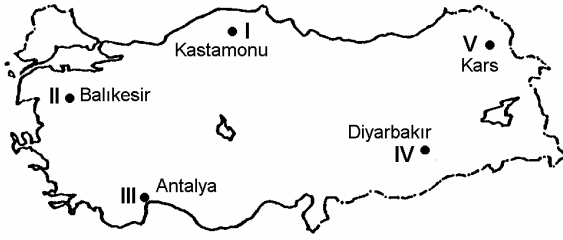
- A) Klasisizm   B) Romantizm   C) Realizm
D) Natüralizm   E) Sürrealizm

17. O büyük yazarları, onların yarattıkları kişiler yaşatıyor. Nitekim, ---- yaşatan ----.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerin hangisinde verilenlerin getirilmesi uygun değil-dir?

- A) Cervantes'i – Don Kişot'tur
B) Geothe'yi – Faust'tur
C) Shakespeare'i – Hamlet'tir
D) Charles Dickens'ı – David Copperfield'dir
E) Stendhal'ı – Anna Karenina'dır

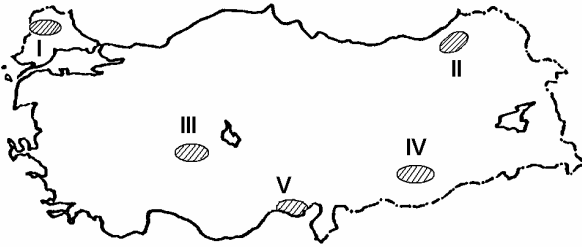
18.

Haritada numaralarla gösterilen merkezlerin hangilerine demiryoluyla ulaşılabilir?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) II ve IV   E) IV ve V

19. Türkiye'de köyaltı yerleşim birimlerinden biri olan çiftlikler, yerleşim merkezlerinden uzakta, bir ya da birkaç evle geniş araziye sahip büyük tarımsal işletmelerdir.

Yüzey şekilleriyle iklim koşulları göz önüne alındığında, yukarıdaki haritada numaralanmış yerlerin hangisi, çiftliklerin kurulmasına diğerlerinden daha az elverişlidir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

20. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de hayvancılıkta verimin artırılması için alınması gereken önlemlerden biri değildir?

- A) Et tüketiminin teşvik edilmesi
B) Hayvan soylarının ıslah edilmesi
C) Otlakların ıslah edilmesi
D) Hayvan sağlığı ile ilgili denetimlerin düzenli yapılması
E) Besi hayvancılığının yaygınlaştırılması

21. Marmara Bölgesi'nin ekonomik gelişiminde aşağıdakilerden hangisinin etkisi en azdır?

- A) Coğrafi konumunun
B) Turizm olanaklarının
C) İkliminin
D) Enerji üretiminin
E) Toprak veriminin

22. Aşağıdakilerden hangisinin oluşumunda iç kuvvetler etkili olmuştur?

- A) Pamukkale travertenlerinin
- B) Kapıdağ Yarımadası'nın
- C) Toros Dağları'nın
- D) Bafra Ovası'nın
- E) Ürgüp yöresindeki peribacalarının

23. Türkiye'de,

- I. güneş ışınlarının hiçbir zaman dik düşmemesi,
- II. cisimlerin gölgesinin cismin güney yönüne düşmemesi,
- III. dört mevsimin belirgin olarak yaşanması,
- IV. kış mevsiminde kuzey kesimlerinde gece uzunluğunun güneydekilerden fazla olması

özelliklerinden hangileri, Türkiye'nin Kuzey Yarımküre'de yer aldığını gösterir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

24. Türkiye'nin aşağıdaki iklim özelliklerinden hangisi baki etkisiyle açıklanabilir?

- A) Orta Karadeniz Bölümü'nün yıllık ortalama yağış tutarının Batı Karadeniz Bölümü'nden az olması
- B) Yazın en yüksek sıcaklıkların Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yaşanması
- C) Akdeniz Bölgesi'nde maki üst sınırının Ege Bölgesi'nden daha yüksek olması
- D) Ege Bölümü'nde yıllık ortalama sıcaklığın İç Batı Anadolu Bölümü'nden yüksek olması
- E) Akdeniz Bölgesi'nde dağların kuzey yamaçlarında karın yerde kalma süresinin güney yamaçlarından uzun olması

25. Sıcaklığın yüksek, yağışın fazla olduğu yerlerde kayalarda genellikle kimyasal çözünme görülmektedir.

Buna göre, kimyasal çözünmenin aşağıdaki yerlerin hangisinde diğerlerinden daha çok olması beklenir?

- A) Antalya
- B) Konya
- C) Malatya
- D) Tekirdağ
- E) Ankara

26. I. Sabahları geç kalkmaktan hoşlanıyorum.
II. Annem istediği için erken kalkıyorum.
III. Hafta sonlarında sabahları geç kalkıyorum.

Bu sözlerin her biri, söyleyen kişinin hangi davranışı hakkında bilgi vermektedir?

	I	II	III
A)	Uyma	Tutum	Alışkanlık
B)	Alışkanlık	Tutum	Uyma
C)	Tutum	Uyma	Alışkanlık
D)	Tutum	Alışkanlık	Uyma
E)	Alışkanlık	Uyma	Tutum

27. I. Çevre kirlenmesinin ne anlama geldiğini, gölün yüzeyini kaplayan ölü balıkları kendi gözümle görene kadar anlamamıştım.
II. Kurutmalı çamaşır makinesini kullanmadan önce, merdaneli çamaşır makinesini kurutmalı zannediyordum.
III. Annemi, kendim de bir anne olduktan sonra çok iyi anladım.

Bu üç durumdan ulaşılabilecek ortak genelleme aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Olumsuz durumları daha kolay hatırlarız.
B) Gereksinimlerimiz bizi harekete geçirir.
C) Model alınabilecek bir kişi varsa çabuk öğreniriz.
D) Öğrenme, yaşayarak gerçekleşir.
E) Değerleri, öğrenmeyle kazanırız.

28. Söylemek istediklerimi benden daha iyi söyleyebildiği için bu yazara hayranlık duyuyorum. Bu, düşüncenin sanki başka biri kanalıyla ifadesi gibi bir şey; düşüncenizi sanki ona daha önce vermişsiniz gibi size geri veriyor.

Bir kişinin bunları söylemesi, aşağıdakilerden hangisinin göstergesi olabilir?

- A) Kendini gerçekleştirdiğinin
B) Yazarla özdeşim kurduğunun
C) Duygularını bastırdığının
D) Gereksinimleriyle olanakları arasında denge kurduğunun
E) Bilişsel yeteneklerini geliştirmek istediğinin

29. İki arkadaş bir kentin kalabalık kaldırımlarında yürüyormuş. Ansızın bir tanesi olduğu yerde durup yanındakine, "Duyuyor musun? Bir ağustos böceği ötüyor." demiş. Arkadaşı şaşkın, dikkatle çevreyi dinlemiş. "Ben duymuyorum; ama bu gürültülü trafikte zaten nasıl duyulabilir, imkânsız değil mi?" diye sormuş. Ağustos böceğini duyan, "Ben bir zooloğum, nasıl duymam!" yanıtını vermiş.

Bu parçada anlatılanlar, aşağıdakilerden hangisinin algı üzerindeki etkisine örnektir?

- A) İlgilerin
B) Gereksinimlerin
C) Uyarıcı şiddetinin
D) Algı yanılmasının
E) Uyarıcının tekrarlanması

30. Bazı reklamlar bir öykü anlatır gibidir. Böyle bir reklam, örneğin televizyonda bir süre tümüyle yayımlanır. Daha sonra onun içinden yalnızca bir bölüm gösterilir, yani reklam süresi kısaltılır. Yine de reklamı izleyenler onun tümünü anımsadığı için reklam aynı etkiyi yapar.

Reklamcı reklam süresini kısaltırken, aşağıdakilerin hangisinde verilen psikolojik olgulardan yararlanmaktadır?

- A) Algı – sönme
B) Zekâ – öğrenme isteği
C) Bellek – çağrışım
D) Yetenek – mesleki yatkınlık
E) Pekiştirme – öğrenme kapasitesi

EDEBİYAT–SOSYAL BİLİMLER TESTİ BİTTİ.